

af forskellige interessegrupper. Hvilken rolle de spiller i spørgsmålet om freds- og konfliktsituationen, skal undersøges nøje, og ikke mindst deres rolle i op- eller nedrustningsdebatterne bør nøje klarlægges.

Ad 6) Uddannelsens rolle i nedrustningen.

Uddannelsens rolle er væsentlig, naturligvis, for hvorledes enkeltpersoner og dermed også samfund udvikler sig. Vi har fra tidligere tider og også fra nutiden eksempler på, hvorledes man via uddannelsen opfostrer børn til at få en ukritisk forsvarsvilje, især en væbnet forsvarsvilje. Slagord, som f. eks. »at dø for fædrelandet«, har en stor plads i uddannelsessystemerne i mange lande, og den påvirkning må nødvendigvis få en stor negativ virkning på fredsviljen. En uddannelse med et sådant indhold er en accept af terrorbalancen og i hvert tilfælde ikke noget, der har nogen positiv virkning på et forsøg på at skabe fred i denne verden. De danske uddannelser er ikke ekstreme i krigerisk retning, men den indgående gennemgang af Danmarkshistoren, hvor der især lægges vægt på sejre og nederlag, kan virke skræmmende. En forskning i disse områder bør være naturlig.

Ad 7) Opdragelsens rolle i ned- og oprustningen.

Vi har lige oplevet en årrække helliget nedrustning, et kvindeår og et børneår, men det sørgelige faktum, at oprustningen trods disse år og mange menneskers ihærdige anstrengelser ikke er stoppet, endsige formindsket, må ikke bortlede vor opmærksomhed fra den uomtvistelige kendsgerning, at der i dele af verdens befolkning er ved at ske en ændring og bevægelse i deres syn på oprustningen.

For at hjælpe denne bevægelse på vej vil det være formålstjenligt at inddrage nogle aspekter i fredsforskning, som ikke tidligere har været inddraget. Vi forudsætter, at denne bevægelse er en udvikling i menneskers bevidsthed, en processuel tankerække startet sandsynligvis med økonomiske, økologiske, humanistiske eller idealistiske spørgsmål om hvem, hvorfor, hvordan.

Hvem er mine fjender?

Hvorfor er de det?

Hvordan er de blevet det?

Det vil utvivlsomt vælte ind med svar og argumenter på disse spørgsmål, svar og argumenter af religiøs, (parti)politisk, økonomisk og nationalistisk karakter, men det, disse spørgsmål peger henimod, er jo en gryende forståelse for, at det enkelte andet menneske ikke er »min fjende«.

Forslagsstillerne har blandt mange andre spørgsmål stillet sig selv dette: »Hvordan bliver befolkninger motiveret for at deltage i krige og oprustning?«, og vi har svaret os selv, blandt andet med dette citat fra en bog af Hannah Ahrendt, hvori hun anfører (citater): »Selve krigen er det grundlæggende sociale system, inden for hvilket andre sociale systemer sammensværges sig eller støder sammen«.

Krig er en fundamental kendsgerning i ethvert menneskes liv. Vi opvokser med og er i århundreder opvokset med en basisforestilling, der siger forsvar for enhver pris.

Bemærk udtrykket ». . for enhver pris . . « Vi opdrages til at tage for givet, at det kan blive nødvendigt for os at slå et andet menneske ihjel af religiøse, (parti)politiske, økonomiske eller nationalistiske hensyn.

Vi ønsker med dette at påpege, at gøre opmærksom på, at begreberne fred og frihed, som vi alle påstår at ønske for os selv og andre, ikke er mulige at opnå, så længe der i vor opdragelse og opvækst indgår det andet begreb: »Du har ret til at slå ihjel«.

Den form for frihed, vi har idag, er ikke til at være sig selv, men til at være for sig selv. Retten til fred er muligheden for at sige: »Lad mig være i fred«. Fred bliver med denne baggrund et negativt defineret begreb, en stilstand uden krig.

Vi nævnte tidligere, at vi ønskede at inddrage nogle aspekter i fredsforskningen, som ikke tidligere har været inddraget. Vi mener, at det må være muligt at forske i og analysere nutidens og tidligere tiders opdragelsesformers indflydelse på menneskers forhold til krig.

Man har lavet modeller til forståelse af den fortsatte oprustning, modeller baseret på økonomi, bureaukrati, kampe i det enkelte land mellem regering og opposition, mellem hær, flåde og luftvåben, og modeller baseret på lande, der indbyrdes tror, at de andre opruster, og derfor selv må opruste osv. Allerede før 2. verdenskrig drog Wilhelm Reich i bogen »Fascismens massepsykologi« nogle konklusioner om opdragelsesformer, herunder familiestruktur og kønsroller og den gensidige indflydelse, disse begreber og den voksende fascisme og krigstrussel havde på hinanden. SF finder det væsentligt at understrege, at der er meget få kvinder og slet ingen børn med i de beslutningsprocesser, der fører til oprustning. Derfor vil det være af største vigtighed at lave modeller til forståelse af våbenkapløbet baseret på større deltagelse af disse befolkningsgrupper. Modeller, der kalkulerer med og prioriterer disse gruppers interesser og analyse-